

بازگشت «قلعه نویی» به نیمکت تیم ملی پس از ۱۶ ساله

امیر؛ سرمربی ایران

«دنیای هوادار» گزارش می‌دهد:

بازدید وزیر بهداشت بورکینافاسو از دانشگاه علوم پزشکی البرز

«شهید چشمه فیض الهی است که در دنیا پدیدار شده، شهید نگرشی است والا، خونی است جوشان، با نوری منور و دلی لبریز از عشق به خدا، شهید آینه تاریخ است.»
۲۲ اسفند، روز بزرگداشت شهداء گرامی باد.

سبقت استقلال از پرسپولیس!

مثل آب خوردن!

چرا دولت سیزدهم کارآمد نیست؟

یارانه ۳۰۰ و ۴۰۰ هزار تومانی در ایستگاه پایانی سال

دنیای هوادار
روزنامه
شماره ۱۲۵۷
دوشنبه ۲۲ اسفند ۱۴۰۱
قیمت: ۵۰۰۰ تومان

وقتی جدایی مسی به نفع هیچ کس نشد!

«امید» به آروزی «رویا» نرسید...
«دنیای هوادار» گزارش می‌دهد:

گزارش

«دنیای هوادار» گزارش می‌دهد:

**«امید» به آرزوی «رویا»
نرسید...**

علیرغم همه تلاش‌ها برای پایان مهاجرت تنهایی امید بعد از ۱۵ سال، به‌نظر می‌رسد درنا بلژیکی از ادامه پرواز منصرف شده است.

به گزارش «دنیای هوادار» و به نقل از خبرنگارین؛ «امید» بعد از «آرزو» به «رویا» نرسید، درنا سبیری یک‌بار دیگر سفر تنهایی خود به سبیری را شروع کرد سفری که قرار بود این‌بار یک همراه داشته باشد، اما آن‌طورکه به‌نظر می‌رسد «رویا» درنا بلژیکی در میانه راه از سفر طولانی منصرف شده است.

امید و رویا هم‌قدم شدند...

«امید» نام درنا سبیری نری است که ۱۵ سال پیاپی برای زمستان گذرانی به ایران می‌آید و میهمان تالاب فریدون کنار می‌شود، آن‌طورکه در گزارش‌ها آمده «امید» در سال ۱۳۸۶ جفت خود (آرزو) را با به دلیل شکار از دست داد و از آن سال به تنهایی به ایران سفر می‌کند، اما قرار بود این تنهایی ۱۵ ساله با جفت بلژیکی به پایان برسد، اواسط بهمن بود که عطاءالله کاویان، مدیرکل حفاظت محیط‌زیست مازندران در ارتباط با آخرین وضعیت درنا سبیری منتقل شده از بلژیک به فریدونکنار («رویا») اظهار کرد: بعد از گذشت ۵ روز نگهداری درنا ماده که از کشور بلژیک به کشور ایران منتقل شد، این پرنده در سازه‌ای که به همین منظور تا زمان رهاسازی تهیه شده بود، قرار داشت. درب سازه به‌طور تدریجی باز شد و بعد از پنج دقیقه درنا ماده از سازه خارج شد و این درنا به‌تدریج خود را به درنا امید نزدیک کرد و پس از حدود ۱۰ دقیقه در کنار هم با رقص و آواز این پرنده که به آن مشهور هستند نشان دادند که معارفه بسیار خوبی بین این دو پرنده انجام شد.

چند روز بعد تصاویر منتشر شده در رسانه‌ها گواهی داد این دو درنا در فریدونکنار با یکدیگر هم‌قدم شدند.

پرواز به امید رویا؛ شروع مهاجرت به سبیری...

بعد یک یکماه از آشنایی دو درنا در فریدونکنار بسیاری امیدوار شدند که امسال امید با رویا به سبیری مهاجرت کند، کوروس ربیعی، رئیس اداره نظارت بر امور حیات وحش محیط‌زیست مازندران، نهم اسفند در این باره گفت: ۳۴ روز از انتقال درنا ماده جدید بنام «رویا» به مازندران گذشته است. این درنا ۵ روز پس از انتقال در طبیعت منطقه رهاسازی شد. نشانه‌ها حاکی از همراهی درنا «رویا» با درنا «امید» در هنگام مهاجرت است، از آنجا که در هر پرواز درنا سبیری برای آمادگی مهاجرت، درنا جدید نیز با او همراه می‌شود پیش‌بینی می‌کنیم که مهاجرت این ۲ درنا با یکدیگر انجام گیرد. موفقیت در مهاجرت برگشت غیرقابل قضاوت است و اینکه «رویا» تا کجا می‌تواند به همراه «امید» همراه شده و مهاجرت کند، بسته به توقف گاه‌های مسیر و توانایی پرواز با درنا سبیری دارد که قابل پیش‌بینی نیست.

چند روز بعد از ابراز امیدواری رئیس اداره نظارت بر امور حیات وحش محیط‌زیست مازندران درباره مهاجرت هر دو درنا به سبیری، عطاءالله کاویان، مدیرکل حفاظت محیط‌زیست مازندران اظهار کرد: صبح امروز یکشنبه چهاردهم اسفندماه، درناهای امید و رویا به اتفاق هم و به صورت مشترک تالاب بین‌المللی فریدونکنار را به قصد مهاجرت به سمت سبیری ترک کردند.

امید به آرزوی رویا نرسید...

علیرغم همه تلاش‌ها برای پایان مهاجرت تنهایی امید بعد از ۱۵ سال، به‌نظر می‌رسد درنا بلژیکی از ادامه پرواز منصرف شده است، به گزارش مهر، «رویا» درنا بلژیکی که مدتی پیش برای همسفر شدن با «امید» به سمت سبیری، به ایران منتقل شده بود در تنکابن از ادامه سفر منصرف شد.

یاد و خاطره شهداء بویژه سردار «محمد تیموریان» فرمانده گردان یا رسول (ص) که ۲۲ اسفندماه ۱۳۶۳ در عملیات بدر به مقام شامخ شهادت نائل گشت گرامی باد

خبر

ذره بین

«دنیای هوادار» بررسی می‌کند:

چرا دولت سیزدهم کارآمد نیست؟

سارا نصرتی
بازسازی اعتماد مردم به نظام با افزایش رضایتمندی مردم از طریق حل مشکلات معیشتی جامعه و رونق اقتصادی کشور ممکن می‌شود. بی شک تنها راه حصول آن کارآمدسازی دولت با تشکیل دولت کارآمد است. کارآمدی با این تعریف که باید به نیازهای جامعه پاسخ دهد. در واقع یکی از مباحث مهم در حوزه علوم سیاسی، مدیریت و اقتصاد، مفهوم کارآمدی است که عمر آن در عرصه علم سیاست به چندین دهه می‌رسد.

این اصطلاح در زبان فارسی به تاثیر، سودمندی، اثربخشی، کارایی و فایده ترجمه و در علوم سیاسی، به توانایی نفوذ، اثربخشی، کفایت، قابلیت و لیاقت معنا شده است. در حقیقت کارآمدی بیانگر قابلیت و توانایی اداره هر کشور توسط مدیران و کارگزاران شایسته آن است و کسب حداکثر رضایتمندی مردم را در پی دارد. با وجود آنکه دولت‌ها با ارائه آمارهای مختلف، خود را موفق و کارآمد جلوه می‌دهند اما واقعیت با این آمارها متفاوت است. در هر دوره نرخ تورم و آمار بیکاری بیشتر و رشد اقتصادی و درآمد سرانه کمتر شده و در نتیجه سفره ایرانیان کوچکتر می‌شود.

دعاهای سیاسی هیچگاه پایان نمی‌یابد. مشکل ترافیک و آلودگی هوا بیشتر می‌شود. مهاجرت، حاشیه نشینی، کولبری و سوخت بری و سایر آسیب‌های اجتماعی بیشتر می‌شود. خودروهای تولید داخل گران تر شده اما کیفیت آنها بهبود نمی‌یابد. مشکلات زیست محیطی بیشتر می‌شوند. گرگه فشارهای خارجی کمتر است، دولت با استفاده از درآمدهای نفتی آرامشی نسبی در کشور برقرار می‌کند اما هر بار با اعمال تحریم‌ها شاهد بهم ریختگی بازارهای داخلی، گران شدن دلار، احتکار و گرانی‌های هستیم. نتیجه همه این‌ها افت سطح کیفیت زندگی ایرانیان است. بی شک نظام جمهوری اسلامی ما با چالش‌هایی

یک نظام، سریع تر و روشن تر از گذشته در معرض قضاوت افکار عمومی قرار می‌گیرد. ضمن تلاش همه جانبه برای کارآمد نمودن نظام، نباید بگذاریم بار مسئولیت ناکارآمدی، بی جهت بر دوش نظام اسلامی و یا حتی خود اسلام قرار گیرد. باید به این نکته مهم نیز توجه شود که امروزه نظام جمهوری اسلامی ایران به عنوان یک الگوی حکومت اسلامی از منظر افکار عمومی مسلمانان جهان مطرح است و هرگونه ناکارآمدی در حکومت اسلامی ایران ممکن است به مفهوم ناکارآمدی مدل دینی حکومت تفسیر گردد.

به هر حال برای یافتن راهکار ایجاد دولت‌های کارآمد باید ابتدا حد خود در دنیا را بدانیم و به این پرسش‌ها پاسخ دهیم که رفاه و سبک زندگی مردم چگونه باید باشد؟ می‌خواهیم محیط زیست و زندگی ما چگونه باشد؟ می‌خواهیم چه نوع اقتصادی در کشور حاکم باشد؟ روابط بین‌المللی ما با دولت‌ها چگونه باید باشد و سوالات دیگر که البته در حال حاضر همه را به صورت ایده‌آل پاسخ می‌دهیم. اگر به پاسخ‌های معقول و عملیاتی رسیدیم شاید بتوان کاری کرد و حاکمیت کارایی نشان دهد و الا همچنان کارآمد نخواهیم بود.

در حقیقت کارآمدی بیانگر قابلیت و توانایی اداره هر کشور توسط مدیران و کارگزاران شایسته آن است و کسب حداکثر رضایتمندی مردم را در پی دارد. با وجود آنکه دولت‌ها با ارائه آمارهای مختلف، خود را موفق و کارآمد جلوه می‌دهند اما واقعیت با این آمارها متفاوت است.

رو به روست که یکی از مهم‌ترین آنها چالش مشروعیت‌یابی به مفهوم کارآمدی نظام است. در شرایط ارتباطات گسترده در سطح جهان، دسترسی سریع به اطلاعات و فرایند جهانی شدن، ناکارآمدی

محض اطلاع

سوژه

نقل قول

تولد بیش از ۱۷ هزار دوقلو در سال جاری

« از ابتدای امسال تاکنون ۱۷ هزار و ۵۵۷ دوقلو در کشور متولد شده‌اند که از این تعداد بیشترین فراوانی برای تهران با ۲ هزار و ۸۱۴ نوزاد، خراسان رضوی با یک هزار و ۲۰۰ نوزاد و خوزستان با یک هزار و ۳۰۷ نوزاد بوده است. همچنین در این بازه زمانی تولد نوزاد سه قلو و چهارقلو نیز در کشور به ثبت رسیده است که بیشترین آمار نوزاد سه قلو در تهران با ۸۰ نوزاد و خراسان رضوی با ۵۱ نوزاد و خوزستان و فارس با ۴۵ نوزاد سه قلو بوده است. در این گزارش در خصوص چهارقلوها نیز تصریح شده است بیشترین آمار نوزادان چهار قلو مربوط به آذربایجان غربی، خوزستان، البرز و فارس بوده است.

هشدار پلیس فتا درباره تخفیف‌های نوروزی

« معاون فرهنگی و اجتماعی پلیس فتای فرجان نسبت به احتمال کلاهبرداری از شهروندان در پوشش خریدها و تخفیف‌های نوروزی هشدار داد. سرهنگ «رامین پاشایی» با اشاره به افزایش خریدهای مردم در شب عید گفت: در سال‌های اخیر با توسعه فضای مجازی بخشی از خریدهای شب‌عید مردم به فضای مجازی منتقل شده و آنان مایحتاج خود را در این فضا تهیه می‌کنند، همین موضوع نیز سبب شده تا برخی از افراد سودجو و فرصت طلب بخواهند با ایجاد درگاه‌های جعلی یا کلاهبرداری از خریداران از آنان سوءاستفاده کنند.

پیگیری برای رتبه‌بندی مدارس پایتخت

« مدیرکل آموزش و پرورش شهر تهران از پیگیری برای رتبه‌بندی مدارس خبر داد. «علیرضا کریمیان» در مراسم بزرگداشت یکصدویکمین سال تاسیس شورای عالی آموزش و پرورش، اظهار کرد: آموزش و پرورش شهر تهران در فضای تعامل با شورای عالی آموزش و پرورش بحث رتبه‌بندی مدارس را دنبال می‌کند. در بحث رتبه‌بندی مدارس نگاهمان نگاه مساله محور با تاکید بر موضوعات و مباحثی است که مدارس به عنوان مساله با آن مواجه‌اند. باید برای آینده شورای عالی آموزش و پرورش با توجه به زیست بوم‌های نوظهور برنامه داشته باشیم.

«راجر ایبرت» در

توصیف تلاش

«مل گیبسون»

سامان مرادخانی

در «شجاع‌دل» تعبیر جالبی بکار برده است. او مدعی بود که آقای گیبسون در تصویرگری خویش از شمایل ویلیام والاس، آن یاعی و رهبر نامی اسکاتلندی‌ها در جنگ علیه پادشاهی انگلستان، کوشیده است تا رویاگر یک اسطوره (myth) بر پرده سینما باشد و نه روایتگر تاریخ. از جهات بسیاری می‌توان ادعای راجر ایبرت را صادق دانست و بر آن صحنه گذاشت. شجاع‌دل نه تنها فیلمی درست بلحاظ تاریخی نیست، بلکه صراحتاً ایرادات تاریخی بسیاری نیز در سراسر آن دیده می‌شود. ایراداتی که تنها با عذر اسطوره‌سازی - که اگر عذر بدتر از گناه نباشد - توجیه‌پذیر می‌شوند و نه کوشش در روایت صحیح تاریخ. ایرادات تاریخی گل‌درشتی که اتفاقاً در روند شکل‌گیری و انجام درام فیلم تعیین‌کننده هستند را مختصر مرور می‌کنم:

پیش‌درآمد اول

یک ویلیام والاس هرگز و هیچگاه پایش را از خاک اسکاتلند بیرون نگذاشت؛ درحالی‌که در فیلم او به‌همراه عمومی خویش یک جهان‌دیده با تسلط بر زبان‌های ایتالیایی و فرانسوی که آن دیارها را دیده تصویر می‌شود.

دو سپاهیان ویلیام والاس، به‌شهادت تاریخ، هرگز و هیچگاه، آنگونه که رندال والاس فیلم‌نامه‌نویس مدعی شده، یورک در انگلستان را فتح نکردند، بلکه فقط تا کامبرلند و نورتمبرلند که هردو از خاک اسکاتلند هستند پیش‌روی کردند.

سه مالکوم والاس، پدر ویلیام والاس، به‌هنگام آغاز قیام و شورش فرزندش علیه انگلستان به‌سال ۱۲۹۷ زنده بود، لیک در نسخه مل گیبسون، پدر ویلیام، در همان آغازین سکانس‌های فیلم توسط انگلیسی‌ها کشته می‌شود.

چهار هیچ رابطه عاشقانه‌ای میان ویلیام والاس و عروس فرانسوی ولیعهد همجنس‌خواه انگلیسی در هیچ‌جای تاریخ ثبت نشده است و بنظر می‌رسد گیبسون کوشیده تا در لابه‌لای خشونت عریان قرون‌وسطایی خود، سانتی‌مانتالیسم مدرنی را نیز به قصه تزریق کند تا بلکه نقش جذاب‌تری برای مخاطبان مدرن خلق کند، چنانکه در جاهای دیگری نیز چنین می‌کند.

پیش‌درآمد دوم

اسکاتلند، قرن «سیزدهم» میلادی. بر سر جانشینی پادشاه متوفی اسکاتلند مشاجره‌ای برقرار است؛ پادشاه انگلستان، ادوارد اول، فرصت را غنیمت شمرده، خاک اسکاتلند را غصب کرده و خود را ولی‌امر «فئودال» اسکاتلند می‌خواند. ویلیام والاس کودک، متولد شده در خانواده‌ای شریف، اما نه نجیب‌زاده، خیلی زود پدرش را در جریان نهضت مقاومت اسکاتلندی‌ها از دست داده و به‌همراه عمومی خویش خاک اسکاتلند را ترک می‌گوید. سال‌ها بعد در هیأت یک مرد بالغ به وطن بازمی‌گردد و در سرتاسر خاک اسکاتلند پادگان‌هایی را به چشم می‌بیند. والاس سپس با رفیق کودکی خویش ازدواج کرده و وقتی نوعروس‌اش توسط سربازان انگلیسی به قتل می‌رسد، قاتلان را یک‌به‌یک به‌سزای اعمال خود می‌رساند. وانگهی ویلیام والاس به کانون مقاومت علیه انگلیسی‌ها بدل گشته و درحالی‌که خان‌ها و خان‌زاده‌های اسکاتلندی دست روی دست گذاشته‌اند،

نگاهی به فیلم «شجاع‌دل» از منظر ناسیونالیسم در سینما؛

اسطوره آری، تاریخ خیر!

و اربابان زمین و متعاقباً معرکه‌گیری کلیسا و بهشت‌فروشی کاسبان آخرت، بیماری‌های واگیردار همچون طاعون و غیره همراه بود. این برهه تاریخی را می‌توان در سینما نیز ردگیری کرد: زندگی خصوصی هنری هشتم از الکساندر کوردا (۱۹۳۳)، روز خشم از کارل درایر (۱۹۴۳)، مهر هفتم (۱۹۵۷) و چشمه باکره (۱۹۶۰) از اینگمار برگمان و وایکینگ‌ها از ریچارد فلایشر (۱۹۵۸) تا اقتباس سینمایی از رمان امبرتو اکو، نام گل سرخ. چنین گفتمانی است که میزانشن شجاع‌دل را صورت می‌بخشد، بویژه میزانشن سکانس‌های جنگی که همگی وحشیانه، مرگ‌آفرین، چرکین، گل‌آلود، مملو از چشم‌های ترکیده، جمعه‌های لهیده، دنده‌های خورده‌شده، فریاد و خشم هستند. همچنین این تیم در میزانشن اعدام ویلیام والاس و در صراحت و وضوح عریان آن، و نیز در شرویت، نحسیت و نفرت‌انگیز بودن پدر رابرت

او سپاهیان را در نبرد استرلینگ‌بریج به پیروزی می‌رساند، خان‌های اسکاتلندی نشان شوالیه را به ویلیام والاس اعطا کرده و وی را نگاهبان اسکاتلند نام می‌نهند. وقتی والاس شروع به فتح یکایک شهرهای شمالی انگلستان می‌کند، شاه‌ادوارد، عروس خویش، ایزابل را برای مذاکره صلح نزد وی می‌فرستد، اما ایزابل که از دور آوازه عشق والاس را شنیده، و خود از عشق همسرش بی‌نصیب مانده و خونخواری شاه را به چشم دیده، والاس را از نقشه ادوارد اول آگاه می‌کند و از این پس در جبهه وی می‌جنگد. سپس خان‌ها و نجیب‌زادگان اسکاتلندی، با رابرت بروس در میانشان، که به والاس قول حمایت در جنگ فالکرک را داده‌اند، در نبرد جنگ به وی پشت کرده و سپاهیان والاس از دم تیغ سربازان ادوارد می‌گذرند. رابرت بروس که خود گویی در دل وفادار به والاس مانده و عطای حمایت انگلیسی‌ها را به

لقایشان بخشیده، به فرار والاس در پایان آن جنگ کمک می‌کند. بار دیگر ایزابل نزد والاس برمی‌گردد و این‌بار جام عشق را با یکدیگر سر می‌کشند. والاس به کین‌خواهی از عاملان خیانت به او در نبرد فالکرک برخاسته و بسیاری از آن نجیب‌زادگان را سر به نیست می‌کند. اما در نهایت بار دیگر فریب‌خورده و به دام خیانت می‌افتد. دستگیر شده و به زندان ادوارد درمی‌آید. پا در میانی‌های ایزابل افافه نمی‌کنند و والاس در نهایت زیر شکنجه بسیار نام «آزادی» را فریاد کشیده و با تیغ جلاذ معدوم می‌گردد. چندسال پس از آن، رابرت بروس، در روز سوگند وفاداری خویش، یاد والاس را زنده کرده و از سپاهیان‌ش می‌خواهد که دوشادوش او نیز خون دهند. «استقلال» اسکاتلند کسب می‌شود. پایان فیلم.

بروس مشهود است. روی دیگر این میزانشن زنده و نامبطوع، میزانشن سانتی‌مانتال شده است که کل فیلم را در پرده خویش می‌پوشاند، میزانشن که در روابط میان والاس با همسرش و بعدها با ایزابل، چه در دیالوگ‌های مابین و چه در نحوه مواجهه دوربین با آن‌ها، بیشینه می‌شود.

ایدئولوژی

پروژه ایدئولوژیک شجاع‌دل برجسته‌کردن ویلیام والاس و رابرت بروس به‌عنوان قهرمانان ملی اسکاتلند، آن‌هم پنج‌قرن پیش از ظهور مفهوم ملی‌گرایی یا ناسیونالیسم است. و مطابق انتظار، سازنده این‌کار را به زمخت‌ترین شیوه ممکن - که سنجاق‌کردن لفظ آزادی بر لبان آن‌ها باشد - به انجام می‌رساند درحالی‌که به‌کلی پیچیدگی‌های مناسبات اجتماعی اسکاتلند فئودال را قلم می‌گیرد. شاه‌واژه فیلم «آزادی» است، و نه استقلال. به‌یادماندنی‌ترین سکانس فیلم نیز، همان فریاد بلند «آزادی» ویلیام والاس زیر شکنجه در واپسین لحظات زندگی خویش است. نحوه اجرای اثر به‌گونه‌ای است که پس از تماشای فیلم نمی‌توان آن سکانس را به‌خاطر نیارود. اما چرا این فریاد آزادی، و دیگر ارجاعات بی‌شمار دیگر فیلم به آن، با آنکه

زیبا هستند، باسماه‌ای و مصنوع می‌نمایند؟ کلید درک چنین تناقضی در احوال روزگاران قرن ۱۲ و ۱۳ میلادی اروپا خاصه اسکاتلند نهفته است. آزادی، در معنای Freedom خویش، که بیشتر آزادی‌های فردی و اجتماعی را متبادر می‌کند، اصطلاح و آرمانی است منحصرراً زاده دوران مدرن و فرزند انقلاب فرانسه و عصر روشنگری، و نه انگلستان فئودال قرن سیزدهمی. درواقع، آزادی آن جانمایه لغزنده و گرانمایه مطالبات سیاسی-اجتماعی سده‌های میانی بخصوص در سرزمین اسکاتلند نبود که دلاور مردی بخواهد آخرین کلام زندگی خویش را وقف آن کند یا سپاهیان‌ش را زیر نام آن بسیج کند، قضیه چیز دیگری بود. و این خود بخشی از ناپختگی ناسور شجاع‌دل است که نمی‌تواند درک کند چگونه آگاهی طبقاتی و اجتماعی یک‌ملت قرن سیزدهمی با ملت‌های مدرن می‌تواند توفیر کند. اما این برجسب مدرن از کجا می‌آید؟ شاید مل گیبسون، طبیعتاً آگاهانه، خواسته چیزی به روز و متعلق به زمانه جهان خود را برای مخاطبان سالن‌های سینما در دهه پایانی سده بیستم فراهم آورده باشد تا بلکه همذات‌پنداری‌ها با والاس را افزون کند و قیامش را قیامی کماکان معاصر بنماید. دیگر مسئله مهمی که توسط خالق اثر از قلم افتاده، واقعیت فئودال بودن مناسبات حاکمیت و تولیدی آن زمان است. مل گیبسون کارگردان چیره‌دستی است، مسلط و کاربلد. در این فیلم نیز در انتخاب لوکیشن‌ها، بازیگران و لهجه اسکاتلندی آن‌ها، مدیریت و کارگردانی سیاهی‌لشکرها و بازسازی محیط روستایی آن زمان بشدت موفق است، اما تنها سرنخی که از فئوالیسم آن روزگار به مخاطب می‌دهد، قانون «شب اول» است که نجیب‌زادگان و خان‌های انگلیسی را مجاز می‌ساخت در شب نخست هر عروسی، آن‌ها بجای داماد، با نوعروس همبستر شوند. و عدم پذیرش این خشونت جنسی از جانب والاس و دوستانش، سوخت و قوای لازم برای مقاومت آن‌ها را فراهم می‌آورد، گویی که این مسئله تنها انگیزه‌ای است که مخاطب مدرن می‌تواند درک کند.

ناتوانی و چه بسا عدم تمایل شجاع‌دل در به‌تصویرکشیدن و تأکید نهادن بر جاه‌طلبی‌های شخصی، روابط و ضوابط خانوادگی و تعهدات فئودالی که روی هم رفته چهره‌های تاریخی همچون رابرت بروس و ویلیام والاس را به طغیان و قیام علیه مناسبات ارباب-رعیتی قرون وسطایی انگلستان وا داشتند، بطور جبران‌ناپذیری روایت فیلم را خدشه‌دار کرده است، به‌گونه‌ای که انگیزه شخصیت‌ها به‌سادگی غیرقابل فهم می‌شوند و شخصیت مهمی همچون رابرت بروس، با وجود تلاش فیلم برای قهرمانیزه کردن وی، تماماً ضعیف، سست‌عنصر و ساده‌لوح به‌نظر می‌رسد. آنچه فیلم می‌خواهد با اسطوره ویلیام والاس و رابرت بروس انجام دهد، فی‌الواقع همان بازگویی مدرن «اختراع سنت» است که از نیمه دوم قرن نوزدهم بدین‌سو فعال بوده و در استراتژی و مطالعات فرهنگی ناسیونالیسم کلیدی بوده است. در قرن نوزدهم این فرآیند و فرآش در اسکاتلند به بازنگاری و بازشناسی شمایل ویلیام والاس به‌عنوان قهرمان ملت اسکاتلند دامن زد و در سرتاسر خاک اسکاتلند مجسمه‌هایی از ویلیام والاس برنهادند. کسی چه می‌داند، شاید مجسمه ویلیام والاس، که به تاریخ ۱۸۸۹ در بالارات مستقر گردید، الهام‌بخش بازیگر و کارگردان فیلم، مل گیبسون، برای ساخت شجاع‌دل بوده باشد!

آنچه فیلم می‌خواهد با اسطوره ویلیام والاس و رابرت بروس انجام دهد، فی‌الواقع همان بازگویی مدرن «اختراع سنت» است که از نیمه دوم قرن نوزدهم بدین‌سو فعال بوده و در استراتژی و مطالعات فرهنگی ناسیونالیسم کلیدی بوده است. در قرن نوزدهم این فرآیند و فرآش در اسکاتلند به بازنگاری و بازشناسی شمایل ویلیام والاس به‌عنوان قهرمان ملت اسکاتلند دامن زد و در سرتاسر خاک اسکاتلند مجسمه‌هایی از ویلیام والاس برنهادند. کسی چه می‌داند، شاید مجسمه ویلیام والاس، که به تاریخ ۱۸۸۹ در بالارات مستقر گردید، الهام‌بخش بازیگر و کارگردان فیلم، مل گیبسون، برای ساخت شجاع‌دل بوده باشد!

گزارش

«دنیای هوادار» گزارش می دهد:

وقتی جدایی مسی به نفع هیچ کس نشد!

محسن بهره‌دار

لیونل مسی این هفته در لیگ قهرمانان اروپا با پیراهن پاری سن ژرمن مقابل بایرن مونیخ قرار گرفت و با شکستی دیگر، طبق معمول این دو سال از لیگ قهرمانان اروپا حذف شد تا به همگان ثابت شود که جدایی مسی چه اشتباه بزرگی برای ۳ طرف درگیر در این معامله بوده است. مسی در زمان حضورش در بارسلونا هرگز برای دو فصل متوالی در مرحله یک‌هشتم نهایی حذف نشده بود، اتفاقی که در پاری سن ژرمن رخ داد. اما بایرن مونیخ با ۱۹ بار صعود از مرحله یک‌چهارم به عنوان بهترین تیم این مرحله معرفی شد تا به همگان ثابت کند که خرید ستارگان دنیای فوتبال ضامن صعود و پیروزی نیست. باری! از زمانی که ناصر الخلیفی مالکیت پاری سن ژرمن را در سال ۲۰۱۱ به خدمت گرفته، این باشگاه ۱۵۸۹ میلیون یورو در بازار نقل و انتقالات هزینه کرده که نتیجه آن صفر جام در لیگ قهرمانان اروپا در ۱۲ سال بوده است! با این حال و باتوجه به حذف بارسلونا در مرحله گروهی و پاری سن ژرمن در این مرحله و ناکام بودن مرد سال فیفا، باید اذعان کرد که هر سه طرف به سهم خود دچار زیان بزرگی شده‌اند.

مثل آب خوردن!

فولاد و استقلال روز یکشنبه در چارچوب هفته بیست و سوم لیگ برتر فوتبال از ساعت ۱۹ در ورزشگاه شهدای فولاد به مصاف هم رفتند که این دیدار با نتیجه ۲ بر صفر به سود استقلال به پایان رسید. با این نتیجه استقلال ۴۶ امتیازی شد تا از باخت دیروز پرسپولیس مقابل سپاهان صدرنشین استفاده کند و با یک امتیاز بیشتر به رده دوم صعود کند و فاصله سه امتیازی با سپاهان مواریس را هم حفظ کند. فولاد هم با ۲۸ امتیاز در رده هشتم جای گرفت. در دقیقه ۵۲، کار ترکیبی خوب بازیکنان استقلال روی ضربه کرنر منجر به ثمر رسیدن گل نخست آبی پوشان شد. در این صحنه، ارسال کرنر سعید مهری به میانه محوطه جریمه فولاد با ضربه سر محمد محبی به تیر دوم رسید تا کوین یامگا بدون این که یاریگیری شده باشد دروازه فولاد را باز کند و ششمین گل فصلش را به ثمر برساند. همچنین در دقیقه ۷۶، سماجت پیمان بابایی در پرس در داخل محوطه جریمه فولاد باعث شد که مدافعان فولاد اشتباه کنند و توپ در اختیار بابایی قرار بگیرد تا مهاجم استقلال در ادامه حرکت خوبی به مهدی قایدی پاس بدهد و این بازیکن دروازه بدون دروازه‌بان فولاد را باز کند.

امیر: سرمربی ایران

سایت فدراسیون فوتبال نوشت: «فدراسیون فوتبال ضمن ارج نهادن به زحمات جامعه مربیان فوتبال کشور و تشکر و پاسداشت خدمات کلبه مربیان تیم ملی در ادوار مختلف به آگاهی جامعه فوتبال و مردم عزیزمان می‌رساند براساس بررسی فنی و کارشناسی و توافق انجام شده، آقای امیر قلعه‌نویی مربی ارزشمند کشورمان به‌عنوان سرمربی تیم ملی فوتبال انتخاب شد.»

ورزشی

دوره بین

«دنیای هوادار» بررسی می کند:

فوتبال-جامعه؛ امنیت، آموزش، آرامش و خانواده

بخشیده و هماهنگی را بالا می‌برد و قدرت و انعطاف پذیری را افزایش می‌دهد. فوتبال مهارت های حرکتی درشت را بهبود می بخشد. این امر به خصوص برای کودکانی که در این ناحیه ضعیف هستند بسیار مهم است. فوتبال باعث تقویت عضلات اصلی شده و اجازه می‌دهد تا کودکان بیشتر فعالیت فیزیکی داشته باشند و بنابراین وضعیت جسمانی بهتری داشته باشند. انجام ورزش‌هایی، مانند فوتبال، کمک می‌کند تا کودکان اعتماد به نفس خود را افزایش دهند. آنها راحت تر چیزهای جدید یاد را می‌گیرند و در مقابل جمعیت انجام می‌دهند. در کل باید گفت: فوتبال مسیر سلامت بدنی و روحی و روانی را معین کرده و چنانچه اصول و قواعد آن رعایت گردد به رشد بهتر کودکان یاری می‌رساند.

فوتبال ۲۰۲۲ قطر بین تیم‌های فرانسه و مراکش در نوع خود دیدنی و جذاب بود. آنگاه که هواداران تیم فوتبال مراکش در استادیوم البیت دوحه حین بازی یکصدا لا اله الا الله، محمد رسول الله سر دادند.

فوتبال و آرامش

در نگاه نخست شاید فوتبال و آرامش سنخیتی با یکدیگر نداشته باشند. اما باید گفت که در پس زمینه فوتبال آرامش نهفته است. توفان برخواسته از تب تند فوتبال که در ورزشگاه‌های بزرگ و کوچک جهان سکوی‌ها را پر حرارت نموده، ندای درونی است که قصد دارد به سوی آرامش گام بردارد. تقابل شادی و غم، خنده و گریه در انتهای هر مسابقه فوتبال نیز نقطه آرامشی است که صرفا می‌توان آنرا در فوتبال جستجو نمود. این نکته نباید پنهان بماند که اگر در فوتبال با عشق و علاقه

حسن صانعی پور

در خصوص تاثیرات انکار ناپذیر فوتبال در اقتصاد و سیاست مطالب فراوانی به رشته تحریر درآمده است. باید قبول کنیم که صنعت فوتبال در تمام مسایل روز جهان تاثیر گذاشته و نقش انکار ناپذیری در جوامع و اجتماعات دارد. با این مقدمه قصد داریم در این شماره به تاثیرات متقابل فوتبال و اجتماع بپردازیم:

فوتبال و خانواده

بسیاری از خانواده‌ها اعم از ایرانی و غیر ایرانی حساب ویژه‌ای در مورد فوتبال باز کرده و سعی دارند فرزندان خود را به این رشته علاقمند کنند. جذابیت‌های ریز و درشت فوتبال که آن را می‌توان به جذابیت‌های صادق و کاذب تقسیم کرد، ذهنیت خانواده‌ها را به خود معطوف کرده و آدمیان به طرُق گوناگون و در قالب‌های مختلف همچون هوادار، حامی مالی، بازیکن، مربی، باشگاه‌دار و امثالهم بدن پرداخته‌اند. در این جریان یقینا دو مقوله فوتبال و خانواده در یکدیگر تاثیر گذاشته و این تاثیر از جانب فوتبال پُررنگتر و وسیع‌تر بوده است. باید اعتراف کرد؛ فوتبال در ایجاد انگیزه و تلاش کودکان و نونهالان جهت رسیدن به پیشرفت نتایج شگفت انگیزی دارد. به همین دلیل شیوه ورود و پرداختن به فوتبال بسیار مهم بوده و لازم است والدین جریان پیشرفت فرزندان خود را با انتخاب‌های نادرست به بیراهه هدایت ننمایند. حتی می‌توان گفت مزایای منحصر به فردی در خصوص تماشای فوتبال از جمله: ترویج پیوندهای خانوادگی، افزایش تمرکز و توجه، آگاهی از وضعیت دیگر کشورها، تقویت ارتباطات اجتماعی و تعاملات و ترویج رقابت دوستانه بین اعضای خانواده وجود دارد که اگر به طور صحیح از طرف والدین مورد توجه قرار بگیرد به رشد و تعالی آنان کمک شایانی خواهد کرد.

فوتبال و آموزش

فوتبال سراسر آموزش و تدریس است. یک فرد در هر سن و سال و هر توانایی که وارد این عرصه شود و در هر سطحی که بدان مشغول گردد، در معرض آموزش قرار می‌گیرد. حتی مربیان بزرگ جهان نیز نیاز به دانش افزایی را در خود احساس کرده و سالیانه دوره‌های مختلفی در سطح جهان از بزرگترین نهاد فوتبال یعنی فیفا گرفته تا شهرها و روستاهای کوچک برگزار می‌گردد. الفای روحیه آموزش و آموختن از مزایای منحصر به فرد فوتبال بوده و باعث خواهد شد روحیه آموزش گریزی انسان به خصوص در جوامع عقب افتاده و یا در حال رشد که نیاز بیشتری به آموزش دارند، از بین رفته و فرهنگ آموختن نهادینه شود.

فوتبال و ادیان

صحنه‌های دعا، سجده، کشیدن صلیب و برگزاری مراسم مذهبی در قبل و بعد و حتی در حین برگزاری مسابقه فوتبال، ارتباط فوتبال و دین را اجتناب ناپذیر کرده است. آنگاه که بازیکن مسلمان باشگاه‌های بزرگ و حرفه‌ای اروپا از داور اجازه می‌گیرد تا هنگام افطار آبی بنوشد و غذایی میل کند، آنگاه که بعد از به ثمر رساندن گل، هر بازیکن به فراخور دین و مذهب خود، خداوند را شکرگذاری می‌کند، نقش دین در فوتبال و لحظات پر التهاب آن را به وضوح نمایان می‌کند. تصاویر دومین بازی مرحله نیمه نهایی جام جهانی

فوتبال و دهکده بزرگ جهانی

خواسته و یا ناخواسته فوتبال تبدیل به دهکده جهانی گردیده و جمعیت آن به پهنای تمام جهان است. اگر ملاحظه می‌شود که در هر کوچه و هر محله‌ای هیاهوی فوتبال برپاست و اگر جوامع نگاه ویژه‌ای به این مقوله داشته و هر یک به فراخور توانایی و اقبالی که دارند، درصدد ایجاد زیرساخت‌های ضروری آن هستند، جملگی نشان از فراگیری جهانی این رشته دارد. ورزشی که با قوانینی یکسان، جوامع متفاوت با فرهنگ‌های متضاد را گرد خود جمع کرده و به جاده‌ای مشترک هدایت نموده است. جوامعی که هوشیارتر بوده‌اند، سود بیشتری از این صنعت برده‌اند. کشورهایی که فوتبال را درگیر مسایل غیر فوتبالی کرده‌اند، خود و فوتبال را به بیراهه کشانده‌اند. آنان که از فرصت طلایی فوتبال بهره برده‌اند به هم نوعان خود خدمت کرده‌اند و جمعیتی که در پی سهم خواهی بوده‌اند، به فوتبال خیانت کرده‌اند. دهکده جهانی فوتبال خود را فارغ از رنگ‌ها، سیاست‌ها و تمام معادلات درست و نادرست جوامع کرده و شعار فوتبال زیبا و برای ایجاد جامعه زیبا را سرلوحه خود قرار داده است. با این حال جای تاسف است که گاهی برخی فوتبال را میانبری برای رسیدن به اهداف غیرفوتبالی خود کرده‌اند. جای تاسف است که بسیاری با فلسفه اصلی فوتبال آشنایی نداشته و بی وقفه در پی ایجاد اختلاف و تفرقه هستند. و جای تاسف است که تعداد دلسوزان واقعی فوتبال در جامعه از انگشتان دو دست پایین تر بوده و اهالی فوتبال باید علاوه بر مسایل مخصوص به فوتبال در جبهه نابرابری با حواشی مخرب دست و پنجه نرم کنند.

فوتبال و امنیت

این نکته واضح است که مستطیل سبز قوانین خاص خود را داشته و حاکمیت مخصوص خود را اعمال می‌کند. فوتبال تابع نیست بلکه تابعیت می‌پذیرد و حتی گاهی فراتر از هر چیزی تعیین تکلیف می‌کند. فوتبال پیرامون خود امنیتی مثال زدنی ایجاد کرده و به جوامع راه و روش رسیدن به امنیت را آموزش می‌دهد. تبعیت از قانون، عدم خروج از محدوده زمین، داشتن هدف مشترک و جریمه شدن به خاطر اشتباهات، همان چیزی است که اگر در خارج از مستطیل سبز توسط انسان‌ها رعایت گردد، منجر به امنیت جوامع خواهد شد.

فوتبال و سلامت

فوتبال به لحاظ سلامت نیز نقش بسزایی را ایفا می‌کند؛ فوتبال سلامت قلبی و عروقی را بهبود

سیدمجید حسینی مدافع تیم ملی فوتبال ایران پس از سه فصل حضور در تیم تراپوزان اسپور، امسال با عقد قراردادی یک ساله به تیم کاپسری اسپور ترکیه پیوست که تابستان آینده به پایان می رسد. اما پیش از پایان قراردادش با باشگاه ترکیه‌ای با باشگاه لانس در لیگ یک فرانسه به توافق رسیده و فصل آینده پیراهن این تیم را بر تن خواهد کرد.

”

چرا تاتنهام هیچوقت برای قهرمانی تلاش نمی کند؟

« تاتنهام فصل قبل هم برای کسب سهمیه لیگ قهرمانان جنگید و در تابستان بازیکنان خوب زیادی جذب کرد. یکی از این بازیکنان ریچارلیسون بود. این مهاجم چهارمین خرید تاتنهام پس از این فاستر، بیسوما و ایوان پرشیچ بود ولی بار دیگر تاتنهام در همان پله قبلی است و هیچ پیشرفتی حاصل نشده است و دوباره آنتونیو کونته حرف از کسب سهمیه لیگ قهرمانان می زند. طلسم قهرمان نشدن تاتنهام نیز در حالی ادامه دارد که شاید در تابستان هری کین از این تیم جدا شود که باعث می شود کار اسپرز برای فصل بعد دشوارتر نیز شود.

”

رکورد جدید برای پاری سن ژرمن با امپایه

« شاگردان گالتیه در هفته بیست و هفتم رقابت‌های لیگ فرانسه به مصاف برست رفتند و با نتیجه دو بر یک به پیروزی دست پیدا کردند. گل دوم پاری سن ژرمن را در این بازی کیلیان امپایه در دقیقه ۹۱ با پاس لیونل مسی به ثمر رساند. امپایه با گلی که در این بازی به ثمر رساند تا تاریخ‌سازی تیم پاری سن ژرمن نقش داشت. او موفق شد که سه هزارمین گل پاری سن را در لیگ فرانسه به نام خود به ثبت برساند. گل ۱۵۰۰ پاری سن ژرمن به نام نیکلاس آنلکا، ۲۰۰۰ به نام جریمی منز، ۲۵۰۰ به نام کاوانی و ۳ هزارمین هم به نام امپایه به ثبت رسید.

”

مهاجم ناراضی برزیلی در راه رئال مادرید؟

« ریچارلیسون تجربه کار کردن با آنچلوتی در اورتون را دارد. در حقیقت مهاجم برزیلی بهترین روزهای فوتبالی خود را زیر نظر کارلو داشته است و حالا آس مدعی است که رئال مادرید شرایط خرید ریچارلیسون را با دقت زیر نظر دارد. تاتنهام برای خرید ریچارلیسون ۷۰ میلیون یورو پرداخته و توقعات زیادی از او داشت اما مهاجم سابق اورتون در تیم کونته جا نیافتاد و اغلب نیمکت نشین بود. ریچارلیسون در این فصل فقط دو گل و سه پاس گل داشته و اخیرا به شدت به کونته حمله کرده است و به همین خاطر جدا شدنش از تیم لندنی در تابستان قطعی است.

”

چرا رامین رضاییان مقابل پرسپولیس تعویض شد؟

« رامین رضاییان یک بار دیگر مقابل پرسپولیس قرار گرفت و البته تلاش او برای تاثیرگذاری فردی در این جدال بی‌نتیجه ماند و ارسال‌هایش در چند مرحله با فرصت سوزی مهاجمان تیمش همراه بود. رضاییان اما در نیمه دوم خیلی زود با تصمیم مورایس از زمین خارج شد. او البته ساعاتی بعد با سرمربی تیمش در این خصوص به گفتگو پرداخته و قانع شده است. مدافع راست سپاهان در اواخر نیمه اول از پیام حیدری کارت دریافت کرده بود و احتمال دریافت کارت زرد دوم برای این بازیکن وجود داشت و کادرفنی سپاهان او را به این دلیل تعویض کردند.

”

مسی در ۳ راهی اروپا، عربستان و آمریکا

« نشریه «اکیپ» فرانسه خبر داد روی میز مسی ۳ پیشنهاد جدی وجود دارد. اولین پیشنهاد از سوی دیوید بکام ستاره سابق منچستر یونایتد است که با مالکیت باشگاه اینتر میامی آمریکا به دنبال شکار مسی است. دومین پیشنهاد از عربستان سعودی است که مسی را وسوسه کرده است. پیشنهاد دستمزد سالانه ۳۵۰ میلیون دلار رقمی نیست که مسی بتواند به راحتی از کنارش عبور کند. سومین گزینه برای مسی بازگشت به بارسلونا است. البته لئو خیلی خوب می داند با بازگشت به نیوکمپ نه تنها نمی تواند دستمزد کنونی اش را بگیرد بلکه باید کمتر از این ها دریافت کند.

”

این همه سال ناکامی برای پاری سن ژرمن در اروپا

« لیگ قهرمانان و یک ناکامی دیگر در پرورنده پاری سن ژرمن ثبت شد. از زمانی که قطر اسپورترس پیش از فصل ۲۰۱۳-۲۰۱۲ مالک پاری سن ژرمن شد خیلی از هواداران این تیم منتظر قهرمانی در لیگ قهرمانان بودند ولی اوضاع برای این تیم تغییر نکرده است. حذف چهارشنبه شب به دست بایرن مونیخ جدیدترین شکست این تیم در لیگ قهرمانان است که به نظر می رسد این شکست‌ها پایان ناپذیر باشد. ناصر الخلیفی، رئیس باشگاه هر کاری از دستش برمی آمد، برای موفقیت این تیم انجام داده است ولی شاید پول تنها راه خوشبختی نیست.

”

نقطه قوت بایرن مونیخ از نگاه سادیو مانه

« بایرن مونیخ در هفته بیست و چهارم رقابت‌های بوندسلیگا به مصاف آگزبورگ رفت. بایرن در این بازی با وجود آن که با یک گل عقب افتاد اما در نهایت با نتیجه ۵ بر ۳ به پیروزی دست پیدا کرد. سادیو مانه داشتن یک نیمکت خوب و قوی را نقطه قوت بایرن دانست. این مهاجم سنگالی بعد از بازی گفت: به نظرم نقطه قوت بایرن مونیخ داشتن نیمکت بسیار خوب و قوی است به طوری که بازیکنان نیمکت‌نشین هم از کیفیت بسیار بالایی برخوردار هستند و هر وقت فرصت بازی به دست می آوند عملکرد خوبی از خود نشان می دهند. ما بسیار خوشحال هستیم که چنین تیم با کیفیتی را در اختیار داریم.

”

بهترین مدافع حال حاضر جهان، آسیایی است؟

« یکی از ستاره‌های ناپولی، کیم مین جانگ بازیکن کره جنوبی است که عنصری ضروری برای تیم اسپالتی به شمار می رود و قیمت او حدود ۴۸ میلیون یورو برآورد شده است. لوچیانو اسپالتی درباره این بازیکن کره ای گفت: کیم در هر بازی حداقل ۲۰ کار باورنکردنی انجام می دهد. برای من او واقعا بهترین مدافع میانی جهان است. او با توپ می تواند در پنج ثانیه به محوطه جریمه حریف برسد. من بعد از بازی به او گفتم چیزی اختراع نکن چون فردا صبح باید به تمرینات برگردی! کیم مین جانگ، بازیکن ناپولی اصلی ترین هدف یونایتد است.

”

اعتراف مدافع قرمزها؛ سپاهان لایق برد بود

« فابیو جانواریو در خصوص شرایط استقلال صحبت کرده است: اتفاقات خوبی برای استقلال در لیگ رخ داده است. قهرمانی در لیگ گذشته بار روانی را روی استقلال بالا برد. سایپنتو اما با ارائه راهکار مناسب، انسجام تیمی را بالا برد و با افزایش سطح روحی و روانی این تیم را به بردهای پیاپی رساند. امیدوارم استقلال در ادامه لیگ هم روندش را حفظ کند. سایپنتو اگر بیشتر در مباحث فنی تمرکز بیشتری داشته باشد شانس قهرمانی استقلال بالاتر می رود. سایپنتو انسانی بسیار مهربان است اما شاید تفاوت فرهنگی باعث شده تا این حواشی شکل بگیرد و او دچار محرومیت شود.

”

یکی از رازهای عجیب زندگی رونالدو فاش شد!

« رونالدو رازهای زیاد در زندگی خود دارد. به همین دلیل چند سال پیش فاش شد، بند سفت و سختی در قرارداد کارمندی که برای رونالدو کار می کنند وجود دارد تا فوق ستاره پرتغالی را در معرض افشا شدن رازهای شخصی و کاری زندگی اش قرار ندهد. اما این پایان ماجرا نیست و در واقع موضوع از جایی عجیب می شود برخی از این بندها به اعضای خانواده رونالدو نیز تحمیل شده است! رونالدو ده ها کارمند دارد که باید سند خاصی را امضا کنند که تا ۷۰ سال پس از مرگ او یا آخرین بستگانش از افشای هر گونه راز زندگی خصوصی اش جلوگیری کند!

چهارشنبه سوزی و فضای مجازی

خرید مواد محترقه در فضای مجازی توسط کودکان و نوجوانان صورت میگیرد و با توجه به این موضوع کلاهبرداران سایبری مثل فیشینگ و ... افزایش میابد لذا خانواده ها باید دقت داشته باشند تا کودکان آنها با استفاده از این سایت ها به دنبال ساخت مواد محترقه خطرناک نباشند و در دام کلاهبرداران گرفتار نشوند.

